

**Preek 23 november 2025, Eeuwigheidszondag
HWS Ontmoetingskerk
Lucas 7:11-17**

Gemeente van Jezus Christus,

Het is vandaag eeuwigheidszondag. De laatste zondag van het kerkelijk jaar waarop wij terugkijken en we de mensen gedenken die in het afgelopen kerkelijk jaar zijn overleden. Het is zodoende een verdrietige zondag. Want de dood... De dood is hard... Soms is de dood plots, onverwachts... Het leven was gewoon, was goed... En toen was daar de dood... Andere keren is de dood al langere tijd verwacht... Er worden woorden van afscheid gesproken... Er is nog een laatste keer... Maar ook toen was daar de dood... Soms wordt zelfs uitgekeken naar de dood. Het leven is tot een last geworden, het is een lijdensweg en de dood is dan het einde van die moeilijkheden... Maar tegelijkertijd is de dood ook dan het einde van nog zoveel meer... De dood... En voor alle vormen van sterven geldt: er is iemand weg... En wij blijven achter... De liefde die er was... De herinneringen die er zijn... Het gemis... Het verdriet... De dood...

Laten we maar gewoon eerlijk zeggen hoe het zit: de dood is verschrikkelijk. De liefdevolle relatie die er ooit was wordt kapot gemaakt... En wij blijven achter... Je wordt misschien gevuld met vragen van: waarom? Moest dit nou? Hoort dit zo? En de tranen komen uit ons hart naar boven. Tranen van gemis, van verdriet... Misschien ook wel van teleurstelling... Of zelfs van boosheid... De dood maakt veel kapot... De dood is verschrikkelijk...

En we hebben er allemaal mee te maken... We horen over anderen die overlijden... Ook mensen dichterbij, waar we innig van hebben gehouden... En als Jezus dan nog niet terug is zullen ook wijzelf eens moeten sterven... Hoe zal dat zijn? Wat zal er dan zijn? De dood is het lot dat ons allen staat te wachten... En zo botsen we allemaal in dit leven meermalen met de dood... De vernietigende dood...

Het is een botsing... Waarin wij ten onder gaan... Of verdrietig en gebroken achterblijven... Een botsing...

Dat is ook een treffend beeld voor het Bijbelverhaal dat we met elkaar hebben gelezen. Het is een botsing... Een botsing tussen twee menigtes... Tussen leven en dood... Tussen Jezus en de dood...

Jezus is samen met zijn leerlingen en een grote menigte op weg naar de stad Naïn. En we proberen de verwachting, de blijdschap, de gezelligheid. Overal waar Jezus komt valt heel wat te beleven. Zou Hij mensen genezen? Wat zal Hij in Naïn gaan vertellen? Zullen de mensen uit Naïn ook bij hen aansluiten? Het is een menigte vol verwachting... Ze naderen de poort van Naïn... En dan is daar een andere menigte... In veel opzichten het totaal tegenovergestelde... Er is teleurstelling, verdriet, rouw... Er is een jong iemand overleden... In Israël werden Joden in de regel op dezelfde dag begraven als dat ze gestorven waren. Deze jongeman is dus nog maar kort geleden overleden. Het verlies is nog heel erg vers... Het verdriet is nog nieuw...

Wij weten niet wat er gebeurd is, maar in een tijd zonder moderne medicatie kan een simpele ontsteking al fataal zijn... Misschien was die jongen de dag daarvoor, of zelfs diezelfde dag, nog gezond... En nu niet meer... De dood...

En zo verliest deze weduwe, na eerder al haar man te hebben verloren, nu haar enige zoon. In die tijd als vrouw alleen... Dat was moeilijk, dat was niet te doen... Met het verlies van haar zoon verloor deze vrouw ook haar eigen toekomst... Maar je vraagt je af of ze daar op dit moment al bij stil heeft gestaan. De dood, het verlies is nog zo vers... Je eigen kind...

Wij voelen ook die pijn, dat verdriet... Misschien niet hetzelfde, misschien meer of minder... Maar bij het open graf, bij het besef: hij of zij is er niet meer... Die last op je hart... Dat brengt de dood teweeg...

Twee menigten... Eén van leven, van blijdschap, van verwachting... De ander van dood, van verdriet, van rouw... Ze komen elkaar tegen bij de poort van Naïn. De ene groep wil de stad uit, de andere groep wil de stad in... Wat nu? Het minste wat de groep van Jezus kan doen is de andere groep voorlaten. Maar gepaster zou het zijn volgens de toenmalige gebruiken en gewoonten dat ze zouden aansluiten bij de andere groep. De twee menigten die één worden. Ze voegen samen in het verdriet... De dood is sterker dan het leven... Is dat ook niet bij uitstek een herkenbare ervaring? De dood die sterker is dan het leven? Wanneer leven en dood botsen wint de dood, die voert de boventoon... En wij moeten herstellen, voor zover dat mogelijk is... Maar zelfs wanneer het verdriet en het gemis minder scherp worden, dan nog blijven de littekens in ons hart...

Maar hier bij Naïn gebeurt wat anders. Jezus ziet de treurende menigte en Hij krijgt medelijden. Hij spreekt de moeder toe: 'Weeklaag niet meer.' Hij komt dichterbij, raakt de lijkbaar aan... En daarmee dwingt Hij de processie te stoppen. Ze komen tot stilstand... Jezus spreekt opnieuw: "Jongeman, Ik zeg je: sta op!" De dode richtte zich op en begon te spreken, en Jezus gaf hem terug aan zijn moeder.' Het onmogelijke gebeurt. De dode leeft. En dan staat er in onze tekst: 'Allen werden vervuld van ontzag en loofden God met de woorden: 'Een groot profeet is onder ons opgestaan,' en: 'God heeft zich over zijn volk ontfermd!'" Het gaat over allen... De twee menigten zijn één geworden. Maar anders dan verwacht. Niet de menigte van rouw, verlies, dood voert de boventoon... Maar de groep van hoop, verlangen, vreugde... Nee, eigenlijk zeg ik dat verkeerd... Want de vreugde die er nu is gaat de eerdere vreugde ver te boven... Dit is de nieuwe groep... Niet gericht op de dood... Maar gericht op Jezus Christus... Hij die de dode weer tot leven wekte... Groot wonder... Geprezen zij God... Het leven wint het van de dood...

Maar... Dat was toen... Bij één persoon... Natuurlijk heel bijzonder... Maar die jongeman is later ook gewoon gestorven... Je zou kunnen zeggen: uiteindelijk heeft de dood toch overwonnen... En bij ons... Als het leven wint... Waarom staan daar dan die kaarsen... Waarom is er het verdriet van de dood in onze harten...

Het verhaal van de jongeman bij Naïn is een geschiedenis... Dat is toen, tweeduizend jaar geleden, gebeurd. Maar tegelijkertijd staat het voor meer. Het is het verhaal van Jezus Christus... Jezus die de dood overwonnen heeft. Jezus die uiteindelijk de dood ook definitief vernietigd. Het is een rijk verhaal, maar je ziet het niet meteen... We moeten de diepte in...

De twee menigten staan op het punt van botsen en dan staat er: 'Toen de Heer haar zag, kreeg Hij medelijden met haar'. De Heer... In het Grieks Kurios. Een gebruikelijke titel voor Jezus, maar tegelijkertijd een veelzeggende. De schrijver van dit Bijbelboek Lucas gebruikt de titel: 'de Heer' hier voor het eerst. Jezus is Heer. Wat betekent deze titel? Het Griekse woordje Kurios, Heer, werd vaak gebruikt om de keizer van het Romeinse rijk aan te duiden. De keizer, de machtigste man op aarde, hij is kurios... Maar in de Joodse traditie waarin het Nieuwe Testament werd geschreven had kurios een nog belangrijkere plek. Het is de Griekse vertaling van het Hebreeuwse woord adonai, Heer. Een titel die vooral voor God werd gebruikt. Nog machtiger dan de keizer: God... En juist hier op deze plek in het verhaal wanneer Jezus voor het eerst in dit Bijbelboek geconfronteerd gaat worden met de dood: Kurios, heer...

Dat is opvallend. Wanneer wij geconfronteerd worden met de dood dan voelen wij ons vaak juist machteloos. Het overkomt ons. We staan er bij en zien het gebeuren. Natuurlijk we strijden zo ver we kunnen, maar uiteindelijk wint de dood. Machteloos... En juist hier op deze plek. Wanneer leven en dood gaan botsen: de Heer, de machtige...

En dan gebeurt er iets wat maar zelden voorkomt in de levensverhalen van Jezus. Jezus gaat zelf tot het wonder over. Meestal is er iemand die bij Jezus komt met een vraag, er is een gesprek, het geloof wordt bevraagd. De opmaat naar het wonder van Jezus begint bij de ander, bij het zoeken, bij het verlangen, bij het geloof... Hier is Jezus degene die tot actie overgaat. Jezus spreekt tot de moeder: 'Weeklaag niet meer.' Maar verder blijft het van haar kant stil. Er is geen vraag, geen gesprek, geen geloof... Jezus gaat tot actie over en geeft de gestorvene het leven terug... Het verdriet van de moeder is de aanleiding, maar verder regelt Jezus het van a tot z.

Dat zien we later opnieuw... De leerlingen en de mensenmenigtes willen dat Jezus koning wordt... Maar Jezus weet dat een andere weg de juiste weg is... De weg naar het kruis... Daar lijdt Jezus het ergste lot: Hij wordt door God verlaten... Jezus kiest bewust die weg, terwijl niemand Hem erom vroeg, terwijl niemand het begreep... En zo stierf Jezus, ging de dood in... Hij ging onze dood in... En Hij overwon de dood... Op paasmorgen staat Jezus op uit de dood, het graf is leeg, Jezus leeft... En dit is wezenlijk anders dan de opwekking van de jongeman bij Naïn. Die jongen stierf weer, maar Jezus stond op het eeuwige leven in... De dood heeft geen macht meer op Jezus, Hij leeft...

En Hij deed dat ook voor u, voor jou, voor mij... Wij zijn net als de jongeman van Naïn, of zijn moeder... Wij

hebben er niet om gevraagd... Maar het is Jezus die onze nood ziet, ons verdriet, ons komende sterven... En Hij grijpt in... Kurios, de Heer, de machtige grijpt in...

En zo vindt er ook vandaag een botsing plaats... Een botsing tussen de dood, ons verdriet, ons gemis... En Jezus, het leven, de hoop... Het is een botsing, maar anders dan in het verhaal is het nog niet de groep van het leven die de boventoon voert. Want wij zitten hier met ons verdriet, ons gemis, onze tranen... Maar tegelijkertijd klinkt ook de boodschap van de hoop van het christelijk geloof. Jezus die de dood is ingegaan, de dood heeft overwonnen en belooft aan een ieder die het wil dat hij of zij zal leven... Leven door de dood heen... En zo vermengt het verdriet zich met de hoop... Twee uitersten die zich samenbinden in het leven van elke gelovige. Bij de één ligt meer de nadruk op de hoop en bij de ander meer de nadruk op het verdriet... Maar de twee menigten vermengen zich, worden één, leven van hoop, maar met verdriet...

Tot de dag... Tot de dag komt dat wij zelf zullen sterven... En dan zal in het geloof blijken dat de dood niet een betonnen muur is waar wij op kapot gaan... Maar dat het een gordijn is, waar wij door heen stappen... En daar staat Jezus... Hij die ons het leven geeft, Hij die ons omarmt, ons welkom heet in het hemelse paradijs...

De mensen die wij vandaag gedenken leefden met het geloof. Ieder op zijn of haar eigen manier, de één meer actief dan de ander... Maar ze geloofden... En zo mogen wij geloven: ze zijn gestorven, maar ze zijn niet dood... Ze leven...

Dat biedt vandaag troost... En zo zien we dat de dood niet de sterkste is... De hoop, en de troost die daaruit voortkomt zijn sterker dan de dood... Natuurlijk het verdriet is er, mag er zijn... Maar het overwint niet... Het staat in het licht van de hoop die schijnt vanuit het geopende graf van paasmorgen. Jezus leeft... En de gestorvenen met Hem... En wij zullen leven...

En zo kijken wij ook hoopvol vooruit naar de dag dat Jezus zal komen. Dan zullen alle graven openbreken... En zullen wij allen voor Jezus komen te staan. Hij die de dood heeft overwonnen. De apostel Paulus schrijft daarover: 'En wanneer dit vergankelijke lichaam is bekleed met het onvergankelijke, dit sterfelijke met het onsterfelijke, zal wat geschreven staat in vervulling gaan: 'De dood is verslonden en overwonnen. Dood, waar is je overwinning? Dood, waar is je angel?'

Dat is de toekomst... En nu leven wij van de hoop die Jezus ons geeft. Troost waarmee Hij onze harten verwarmd. Hoop en troost tegenover het verdriet van de dood. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410